

MONTERO, Rosa
*La ridícula idea
de no volver a verte.*
Seix Barral - 2013.

Catalina Luque

Professora de Llengua i Literatura
IES Antoni Llidó

René Magritte, pintor surrealista, va mostrar el 1929 que l'art no és la realitat sinó reproducció, recreació, joc i interpretació de la realitat amb la seua obra *Ceci n'est pas une pipe* (Això no és una pipa). *La ridícula idea de no volver a verte* de Rosa Montero no és una biografia de Marie Curie, sinó un acostament personal a la figura d'aquesta dona singular, pionera en molts camps -no tan sols en el camp científic- i, al mateix temps, una mena de confessió privada ja que Rosa Montero estableix lligams molt intensos i personals entre ella mateixa i la premi Nobel (guardó que va guanyar dues vegades, per cert).

El llibre naix d'una d'eixes casualitats de les que sembla que està fet l'univers literari: l'editora de Rosa Montero li demana a l'autora un pròleg per a l'edició en castellà del diari que Marie Curie va escriure tot just després de la mort de Pierre Curie en un accident de trànsit el 1906. En eixos moments Rosa Montero està superant el dol per la mort del seu marit, -el periodista Pablo Lizcano, mort el 2009 a causa del càncer-, de manera que l'obra que sorgeix d'aquest encàrrec és més que un pròleg (encara que podem llegir la traducció del diari de Curie al final de l'obra).

Aquesta circumstància és la peça narrativa bàsica de l'obra: la visió que una vídua té de la vida d'una altra vídua encara que les separen més de 100 anys. El dolor, la solitud, el sentiment de buit, de pèrdua, els remordiments per les oportunitats perdudes, pel que haurien d'haver fet o d'haver dit, pel fet de continuar vivint quan la persona amada ja no hi és..., són els mateixos per a una dona moderna, escriptora de prestigi, model per a una generació de dones que han anat conquerint nous espais dins la societat contemporània, que per a una científica polonesa que va a haver de lluitar primer per la supervivència

cultural i lingüística d'un país sotmés a potències estrangeres, després per aconseguir l'oportunitat d'obtenir una formació universitària fora de la seua terra; més tard per trobar el reconeixement de la societat científica i, sempre, per ser reconeguda com a dona.

Rosa Montero destrueix així el tòpic del científic (i de la dona científica) com eixe ser asexual, a anys llums de les preocupacions mundanes i de les relacions humanes, absorbit exclusivament per la seua tasca, a la qual es consagra com un sacerdot o una sacerdotessa sense atendre altres preocupacions; fins i tot sacrificant la seua salut (encara que això sí que ho van fer els Curie amb una ceguera preocupant cap als destructors efectes de la radioactivitat que estaven estudiant) perquè estan posseïts per la febre autodestructora del coneixement. Sí que rescata la imatge romàntica del científic de començament del segle XX com un heroi solitari que, en precàries circumstàncies, aconsegueix troballes d'una magnitud tal que canvien la vida de tota la humanitat.

Marie Curie va ser una dona en tots els sentits de la paraula *dona* i no tan sols un símbol de marbre. Una dona amb les seues virtuts i les seues contradiccions; una dona lluitadora, amb una voluntat de ferro i una capacitat de treball que hui ens sembla sobrehumana, però, sobre tot, una dona (mare, esposa, filla, germana, nora, cuinera, netejadora, científica, professora), menyspreada per la seua condició de dona i d'estrangera, una dona que va trencar moltes barreres però que va topar contra altres murs que no va poder tombar (per exemple, el menyspreu de part de la comunitat científica o el rebuig de la societat francesa quan, molts anys després de la mort de Pierre, va provar de refer la seua vida amb un home casat i francès no tan sols de passaport).

L'autora ha optat a més a més (i això és una altra de les troballes més valuoses de l'obra) per establir un diàleg íntim amb el lector amb el qual parla constantment en segona persona. Aquest artífici tècnic contribueix a crear un to de conversa íntima, de diàleg entre amics davant una *relaxing cup of café con leche en la Plaza Mayor*, la qual cosa evita caure en un excés de sensibleria barata que és un dels perills d'aquest tipus d'obres a les quals s'estableix un lligam tan fort autor-matèria literària. Tampoc no perd ocasió l'autora per a reflexionar sobre el procés de creació literària i sobre el paper de la literatura com a eina d'interpretació i superació de la realitat, la qual cosa ens porta a concloure novament que això no és pas una biografia...

